

Antwoorden vragen Nationale Ombudsman

Algemeen

Om het risico van nieuw aangevraagde en lopende toeslagen te kunnen bepalen gebruiken wij sinds 2013 het Risicoclassificatiemodel. Hierin zitten per regeling zo'n 30.000 voorbeelden van aanvragen die in het verleden rechtmatig zijn uitgekeerd ('goed') of waar een correctie heeft plaatsgevonden ('fout'). Aan elke aanvraag hangen zo'n 90 kenmerken waarvan het model kijkt welke relevant zijn voor het bepalen van het risico. Per aanvraag bekijkt het model in hoeverre deze overeenkomsten vertoont met goede of foute aanvragen. Lijkt de aanvraag in hoge mate op een foute aanvraag, dan geeft het model een hoge risicoscore (maximaal 1), lijkt de aanvraag in hoge mate op een goede aanvraag, dan geeft het model een lage risicoscore (minimaal 0). Deze risicoscore wordt vervolgens gebruikt om keuzes te maken over het uit te voeren toezicht. Het model wordt elke maand voor het betaalmoment toegepast.

1)

Bedrijfsvoering

2 en 3)

Het is van belang om aan te geven dat het systeem geen aanvragen 'uitwerpt', maar slechts een score geeft tussen 0 en 1. Op basis hiervan maken wij de keuzes welke aanvragen we controleren. Dit gebeurt op basis van een aantal aanvullende 'doelmatigheidscriteria':

- 1) Geen overledenen betrokken bij de toeslag
- 2) Aanvraag is niet in behandeling bij een andere afdeling (bijv. bezwaar)
- 3) Aanvraag is niet recent gecontroleerd en goedgekeurd
- 4) Geen aanvragen met een laag toeslagbedrag of een zeer kleine wijziging
- 5) Aantallen zijn afhankelijk van capaciteit/werkvoorraad in behandelteams én keuzes over de te controleren regeling

Op basis van deze criteria hebben we de volgende aantallen aanvragen aangeboden voor behandeling:

RUN	NIEUWE AANVRAGEN	MUTATIES
12	200	236
13	120	118
14	25	15
15	30	24
16	15	21
17	9	91
18	7	11
TOT.	406	516

4)

Over een mogelijke migratieachtergrond hebben wij geen cijfers. Onderstaand de aantallen geselecteerde aanvragers met en zonder Nederlandse nationaliteit.

RUN	AANTAL WEL NL	AANTAL NIET NL	TOTAAL	%NIET NL
12	335	101	436	23,2
13	180	58	238	24,4
14	32	8	40	20
15	44	10	54	18,5
16	26	10	36	27,8
17	87	13	100	13
18	15	3	18	16,7
TOT.	719	203	922	22,0

5)

In geen enkel geval is het (niet) hebben van de Nederlandse nationaliteit de belangrijkste reden van selectie. De indicatoren aantal opvanguren, aantal inschrijvingen op het adres en inkomen hebben momenteel de sterkste zeggingskracht op basis van de 30.000 voorbeelden uit het verleden en worden door het model het zwaarst meegewogen bij het bepalen van het risico. Op een indirecte manier zal het niet-hebben van een Nederlandse nationaliteit zo zeker invloed hebben: niet-Nederlanders verdienen bijvoorbeeld gemiddeld minder dan Nederlanders. Op een directe manier heeft nationaliteit nauwelijks invloed: een aanvrager zonder Nederlandse nationaliteit die verder op geen enkele door het model gedetecteerde risico-indicatoren scoort zal nooit zo'n hoge risicoscore krijgen dat dit leidt tot onderzoek.

6)

Ons toeslagensysteem kent momenteel de volgende soorten uitval en uitworp:

TSL 01 - aantal uren opvang boven maximum
TSL 04 - AWIR-partner niet uniek te bepalen
TSL 05a - Huurlast ontbreekt
TSL 05b - Last KOT ontbreekt
TSL 05c - Last KGB ontbreekt
TSL 05d - Zorglast ontbreekt
TSL 06 - Aanvraag foutief wegens al lopende aanvraag
TSL 07 - Aanvraag niet gevonden
TSL 08 - Nieuw AWIR-partnerschap strijdig met bestaande
TSL 09 - Te beëindigen AWIR-partnerschap niet gevonden
TSL 10 - Huishouden ontbreekt
TSL 11 - Aanvrager heeft geen woonadres in Nederland
TSL 12 - Meer dan 1 huishouden huurtoeslag op woonadres burger
TSL 16 - Kinderopvanggebruik voor overleden kind
TSL 18 - Indiener en kind kinderopvanggebruik niet op zelfde adres
TSL 20 - Maximum leeftijd voor dagopvang overschreden
TSL 21 - Maximum leeftijd kinderopvang overschreden
TSL 22 - Servicekosten bij woonwag en
TSL 26 - AWIR-partner niet bepaald wel handtekening aanwezig
TSL 28 - Partner verzekerd en aanvrager niet
TSL 34 - Achterblijvende partner

TSL 41 - Geen beschikkingstype af te leiden
 TSL 45 - Nieuwe resultaten service X vastgesteld
 TSL 45s & 45o Nieuwe beslissing KOT vastgesteld
 TSL 45v Nieuwe resultaten draagkracht huur (Gerelateerd aan UWV nabetalingen)
 TSL 46 - Deelnemer niet gevonden in huishouden
 TSL 52 - Onderhuurder is aanvrager of partner in huishouden huur
 TSL 53b - Ontbrekende handtekeningrelatie medebewoner
 TSL 59 - Kinderopvanggebruik aanwezig bij andere burger
 TSL 65 - Behandelsoort van aanvrager ontbreekt
 TSL 66 - Teveel bewoners op adres voor bepaling Awir-partnerschap
 TSL 67 - Aanvraag huurtoeslag foutief, reeds huishouden op adres (1)
 TSL 70 - Tegelijk dagopvang en buitenschoolse opvang voor een kind
 TSL 72 - Partner heeft lasten aanvrager niet
 TSL 73 - IND code geeft voor deelnemer huishouden uitval aan
 TSL 75 - Servicekosten niet volledig
 TSL 76 - Toetsingsinkomen geschatte draagkracht ontbreekt
 TSL 80 - Gemelde huurlast niet geldig op datum verhuizing
 TSL 86 - Opgegeven BSN is niet bekend als aanvrager
 TSL 88 - Toetsingsinkomen definitieve draagkracht ontbreekt
 TSL 90 - Recht vervallen vanwege ontbreken inkomen
 TSL 94 - Voorschot beschikking nav bezwaar niet gepubliceerd ivm aanwezigheid def. toekenning
 TSL 95 - Twijfel vrijstelling groene beleggingen
 TSL 96 - Start bijzonder vermogen niet gevonden
 TSL 97 - Recht vervallen vanwege ambtshalve nihilstellen definitief toetsingsinkomen
 TSL120a/b - Handtekening Omtzigtpartner (a)/medebewoner (b) ontbreekt

Het ontstaan van uitval/uitworp wil nog niet zeggen dat deze ook (handmatig) wordt behandeld. De meeste van bovenstaande regels zijn technisch van aard. Dit komt omdat een groot deel van de rechtmatigheidsrisico's inmiddels worden ondervangen door het risicoclassificatiemodel.

7)

In principe gelden voor beiden dezelfde regels. Als een aanvrager bij ons al bekend is kan het echter zo zijn dat er al een behandeling loopt of is geweest, waardoor we besluiten niet (opnieuw) te controleren. Bij nieuwe aanvragen is dit niet het geval. Dit maakt de kans voor nieuwe aanvragers iets groter om te worden gecontroleerd.

8)

Dit is wel bekend bij de medewerkers die het model toepassen, maar niet bij de medewerkers die de controle uitvoeren. De controlemedewerker kan zo naar eigen expertise bepalen welke risico's hij ziet en welke bewijsstukken de controleur nodig heeft om de twijfel aan de juistheid van de aanvraag weg te nemen. Op deze manier 'controleren' de controlemedewerkers ook de kwaliteit van het model.

9)

De risicoregels zelf zijn na 1 januari 2016 niet meer aangepast. Er is 1 nieuwe indicator toegevoegd: Heeft de aanvrager een bijstandsuitkering? Deze wordt momenteel ook door het model gebruikt om de risicoscore te berekenen. Daarnaast wordt het model enkele keren per jaar 'getraind': er worden nieuwe voorbeelden uit het verleden toegevoegd, waardoor het model opnieuw berekent hoe een gemiddelde 'goede' en een gemiddelde 'foute' aanvraag eruit ziet. Van deze 'training' wordt geen verslag gemaakt, wel wordt bijgehouden uit welke bronnen de nieuwe voorbeelden worden toegevoegd, en welk samenspel van indicatoren het nieuwe model vormen.

10)

Nee, het model kijkt niet naar afzonderlijke nationaliteiten of etniciteit. Zoals eerder vermeld kan het wel zo zijn dat door de gebruikte methode bepaalde groepen alsnog oververtegenwoordigd zijn in controles.

11) en 12)

13)

Alle 203 posten zijn aangeboden ter behandeling.

14)

In 25 gevallen is geen extra informatie uitgevraagd. In 7 gevallen is telefonisch navraag gedaan, bijvoorbeeld bij de kinderopvanginstelling.

15)

In 171 gevallen is extra informatie opgevraagd bij de klant. De resultaten van deze controles zijn als volgt:

Geen wijziging	47	27,5%
Toeslagbedrag omhoog	14	8,2%
Toeslagbedrag omlaag	45	26,3%
Toeslag gestopt	64	37,4%
Overig	1	0,6%

16)